



**Къумпыл Мурат:**

# «Цыфхэм нахьышу шыгъэнэр

(Икэух.)

Зэйукээр къызызэйуехым, Къумпыл Мурат къыуаагь зэхъокыныгъашухэй Адыгейм щыхъухэрэр, социальнэ юфыгъо зэфшъихъаххеу щизэшүаххэрэр игъом ыкы шыыпкыагъэ хэлъеу цыфхэм алтыгъээсигъэнимкэ журналистхэм яшуаагь къызэрэгъякъон алъекъыштыр, арэущтэу зэрэштыр. «Тэ тшэрэ юфыр туушъэфырэг, шъхъийгъеу тэлажъе ыкы тэпсээ, арышь, хэзигъэ имызэу, зытетым тетэу а юфыгъохэм шууакытегущыгъэним мэхъянэшко илэу сэлъетэ», — къыуаагь АР-м и Лышъхъэ. Ежь ышыхъекъ журналистхэм къыхаутыре тхыгъэхэу критикэр къызбэкъихэрэм зашигъэгъозэним ыкы цыфхэм ягумкыгъохэр псынкэу зэшүихынхэм зэрэфхъазырыр къыкыгъэтхыгъ. Нэувжым зэлкэм хэлжээрэж журналистхэм яупчэхэр ащ фагъэзгъэх.

**— Мурат Къэралбый**  
ыкъор, шъольырым узи-  
пащэр ильэс хуугъэ. Енэ-  
гуюгъо АР-м и Лы-  
шъхъэу узыхадзым, мы  
ильэсим къыкыоц зэ-  
шопхынхэу аэрэ пшъэ-  
рыльхэр зыфбэгъэуцу-  
жыгъагъякъэ. Уипро-  
граммэ къэки сид фэдагъ  
ыкы къыбдэхъугъэм  
урыраза?

— Ары, пащэ пэпчь пшъэ-  
рэйл гъэнэфагъэхэр зыфгъэ-  
уцужыхъ, ахэм язэшохыни  
игъорыгъо дэлажье. Аэрэ  
пшъэрыльеу ыкы анахь шъхьа-  
лэу сэ зыфзэгъэуцужыгъэр  
цыфхэм ящыгъээ-псэукэ на-  
хьышу шыгъэнэр ары. Ар  
къыздэхъуным пае іепэлэс-  
нэгъэшко зыхэль цыфхэмкэ  
министэрхэм я Кабинет хэ-  
тищтхэр гъэнэфагъэн фэягъэ.  
Сэри АР-м и Лышъхъэу съ-  
хадзынным ыпэки Премьер-  
министрээр ильэси 8-рэ съл-  
жыагъэу, Парламентми охтэ  
къэки сырпэшагъэу щы-  
тыгъ. А лъэхъани республикэм  
иэкономик халхохэр ышынхэм  
пае сферэлжэкиштыр сшагъэ.  
Лышъхъэ һенатэм сзылохъем,  
тиреступлике ит районхэм,  
псэуплэхэм амалеу алеклэхэр  
зыфдэхэр сшагъэу, сащыгъу-  
зэу щытыти, зэкэ къызэдэз-  
гъэубитызэ, ыпэки тэзэрэ-  
ллыкотэн тэлжэкишт юфыгъо-  
хэм сягупшигъ. А юфыгъом  
ялахьышу халхъэ чыпэ зы-  
гъэорышэжыгъипэхэм ащыла-  
жыгъэхэрэм къащегъэжыагъэу  
министэрхэм анэсжыгъ. Ар зы  
лъэниткы.

Непэ къеслон слъекъишт —

ильэсир тэухы министэрхэм я Кабинет гъэнэфагъахэу, АР-м и Премьер-министрэу, ащ игуадзэхэу къэзгэлэгъягъэхэр Парламентым къыздыригъэштагъэхэу. Командэм хэхъагъэхэм ащыщхэр депутатыгъэх, Къэралыгъо Советым — Хасэм итхамэстагъэх, щыгъэнгъэм пытэу хэуцогъэ цыфхэу опытышко зылэгъэлтих. Революционнэ лъэбэхъухэр тымышхэу, рэхъатэу кадрэхэм яхыгъэ юфыгъохэр зэшотхыгъэх. Етланы нахь синаалэ зытетир ныбжыкъэхэр нахьыбэу Правительствэм хэгъэхъэгъэнхэр ары. УФ-м и Президентэу Владимир Путинни джары пшъэрильеу къытфишигъээр.

А юфыгъохэр зэкэ зыкы-  
зэшотхыгъэхэрээр мурад шъхьа-  
тиэм — цыфхэм ящыгъээ-  
псэукэ нахьышу шыгъэним

— тэрээу тыдэлжээним фэш.  
**— Кадрэхэм яхыгъэ ю-  
фыгъохэм ягугъу къэ-  
шыгъэм, ащ лыны-  
дагъэу: сид фэдэ гу-  
пшысэхэм уакынкы-  
рыкыизэ Мыекъуапэ**  
имэр Премьер-министр-  
рэм иэнатэгъэцэгъэ-  
нэу бгъэнэфагъэ? Ар зы  
упч. Ятлонэрэр — биз-  
несим къыхэкыгъабэ-  
мэ къулыкъушэ Иэнат-  
эхэр агъотыгъэх. Ащ  
сыда ушхъагъоу фэху-  
гъэр?

— Мыекъуапэ имэр бюджет  
ахъщэм игъэзекъонкэ, къалэм  
ыпашхъекъ щытыгъэ юфыгъо-  
хэм язэшохынкэ хэукунонгъэ  
ышыгъэп, дэгъоу юф ышаагъ.  
Къалэм дэлгээ гумэкыгъохэм  
ащыгъузэу, игъорыгъо зэшүи-  
хыхъэу, сид фэдэрэ пшъэрыль  
фэдгээцүгъэми, щытху хэл-  
льэу Александр Наролини  
ыгъэцакъэштыгъ. Экономикэм  
изытет ар щыгъуаз, хабзэм  
хэт цыфхэм адэлжэшь.  
Сэргэ шъхьаэр а һенатэм  
шыпкыагъэ хэлъеу, фэ-

сацьэу бюджет ахъщэр ыгъэзекъонкэ  
ыкы сыхъатым им-  
ханизма фэдэу, зэ-  
пу имызэу, рэхъа-  
тэу юф ышаагъары.  
Мыекъуапэ имэркъеу дгъэнэ-  
фагъэр бизнесим  
къыхэкыгъ, Къэралыгъо Советым —  
Хасэм тэгэгэгэго идепутатыгъ.  
Ащ ти-  
щегулы Мыекъуапэ  
инвестициихэр  
хэлжэхъэгъэнхэмкэ,  
промышленнэ зо-  
нэу илэр гъэфедэ-  
гъэнимкэ, ащ изыт-  
тет джыри нахь да-  
хэ хъунымкэ, нэ-  
мыкэ лъэныкъохэм-  
кэ илэпэсэнгъэ

къыгъэлэгъэхонэу.  
Бизнесим къыхэкыгъэхэм  
яопыт, яшыгъэхэ Ѹбээ гъэ-  
орышэним щагъэфедэшүнэу  
къысшошы. Ахэм гупшигъэ  
шъхьаагъ ялэр пэриоху хъунэу  
зылтытэхэрэри щыгъэх, ау сэ-  
нэмымкэ ептыгъи ащ фысилэр.  
Щыгъэнгъэм пытэу хэуцон зы-  
лэгъэгъэм къэралыгъом фэ-  
лэжээним пшъэдэкыгъо  
зэрэпильыр къыгурьюу къыс-  
шхъу.

**— Ныбжыкъэхэм ягу-  
гъу къэпшыгъ. Ашгээрэ  
гъэсэнгъэ зыщызэра-  
гъэгъотырэ еджапэхэм  
аичэс студентхэм шу-  
наиэ зэрэгтэйм цыф-  
хэм зэхашыагъ. Дэгъоу  
еджэгъэ ныбжыкъэхэм  
Юфшэпэ чыпэхэр  
яжкугъэгъотын шо-  
лъэкъя?**

— Шуушигъозэн фэе «Ли-  
деры России 2017» зыфилорэ  
зэнэхъокъо УФ-м и Прези-  
дент иадминистрации зэхиша-  
гъэм Адыгейм щыщэу нэбгы-  
ри 6 зэрэхэлжэагъэм, зы нэ-  
бгырэ финалым зэрихъагъэм.  
«Адыгэ макъэм» ащ фэгъэ-  
хыгъэ тхыгъэхэр къыхиуты-

гъэх. Ари тызгъэгушошо гъэ-  
бархэм ащыщ. Лъэш дэдэу  
гуапэ сщэху тиклалэхэр хэ-  
гъэгум ит ашпьэрэ еджапэх-  
шъхьаагъэхэм дэгъу дэдэу зэ-  
рашдэхъэрэр. Тиреспублике  
щыщхэу диплом плъяжхэр  
къэзэлжэгъигъэхэр ары юфшап-  
э пягъэгъотыгъэнимкэ ыкы  
хэбээ къулыкъушланлэхэм аль-  
гъэхъэгъэнхэмкэ апэ идгэ-  
шъхъэрэр. Ахэм афэдэхэр ма-  
къэп. Адыгейм щыщхэу Крас-  
нодар щеджэрэ студентхэм ти-  
министрэхэр алокэх, гүшүэгъу  
афэхъу. Ар зы юфыгъошоу  
етхыгъагъэхэм ащыщ. Ау къы-  
хэзгъэшынэу сыйай, хэтми, сид  
фэдизэу дэгъоу еджагъэми ащ  
лъыпытэу министрэ һенатэ  
зыми зэрэфэтимыгъэшшэш-  
тыр. Тэлкы-тэлклоу юф цыкы-  
хэмкэ ригъэжээнэш, анахь  
лъэгэлэ инхэм анэсэфэ цы-  
фыфыр лэжээн фэе сэлъэти.  
Бэрэ итгүү сшэу къыхэкыгъ,  
юфшапэ сзызохъем, километрэ  
30 фэдээс хүрэгъэгъу-  
нэр пчэдэжь къэс скүштгэгъэ,  
е автобускэ, е къысфэуцурэ  
автотранспортимкэ. Джаш тэ-  
тэуи сыйкъохъытгъ. Уигу-  
хэлхэр къыбдэхуу пшоигъомэ,  
къынигъохэм уапшыуекъоу  
зыгъэсэн фэе.

**— Мурат Къэралбый**  
ыкъор, Адыгейр феде-  
ральнэ къэралыгъо про-  
граммэхэм ахгъэхъэгъэ-  
нэм чанэу удэлажье. А  
лъэниткъомкэ мы ильэ-  
сим сыда къыжкудэ-  
хуугъэр?

— Ильэсир къызихъагъэм  
къышыублагъэу федеральнэ  
амалхэр республикэм къещэлэгъэнхэм  
chanэу тызэрэдэлэжэштим итгүү тэшь ыкы  
бэ къыддэхъуугъэри. Гүшүэлэ  
пае, чыпэ 990-мэ атэлтэгъэ-  
тэгъэ еджэлакъэлэхэрээ  
псэуплэхэр аштагъэштых. Тэхъу-  
тэмийнэу сымэджецым ишын  
ыкъэм фэкло. УФ-м и Президент  
илэпэчэгъэнэ фонд  
къытупшыгъэ мылькумкэ со-



# яшыIэкIэ-псэукIэ тишъэрэйлъ шъхъаI»

циальнэ учреждениехэм гъэцкэлжынхэр ятэшылэх. Кэлэццыкыу ысыгылэхэр идгээхүгъэх, ахэмкээ юфыгьо кын щылэхжээп, ашт епхыгьэ гумэкыгьохэр дэдгээзыхыгьэх, джы ясельнэ купхэм апае ысыгылэхэр тшыщтых. Лъэныкью зэфешхъафхэмкэ «гогу картэр» дгээфедээ хахьохэр зэрэштэйтм тыпыль, нахыбэу а юфыгьошухэм федеральна гупчэр кызызэрхадгэлжээштэйтм игээхтэйтэй тэдэлажье.

**— Мурат Къэралбый ыкъор, УФ-м и Президент «ижъоныгъокIэ унашьохэр» зэкIэ мы ильэсиймкэ Адыгэ Республиком щыгъэцкIагъэ хъугъэх. Ахэм зэу ашыщ гъэсэнгъэм, псауныгъэм ыкъи культурэм юф ашызышIэхэрэм ялэжьапкэ хэгъэхъогъэнир. Бюджетын**

— **Мурат Къэралбый ыкъор, социальнэ сетьхэм уахэт, Фейсбуки, Инстаграммыни нэ-кIубгъохэр ашыгуIэх. Щыфхэм ягумэкIхэм уашыгъозэнымкэ, ошишери анэбгъэснымкэ ахэм яшIуагъэ къакIуа?**

— Ары, бэ кысфатхэрэ, зильэу ө зишойгъонигьэ кысльызъэссырэр. Республиком урилшхъэтетмэ, ашт фэдэ зэпхынгъэхэр бгээфедэнх фае. Непэрэ охтэ ехыжьагьэу тызхэтэйр кыдэпплытэймэ, къебарлыгъээс амалэу щылэхэр огъэфедэ кьодыекIэ икүрэп, Интернетыр 16пIэгъу кызфэбгъэхүнэу мэхху. Юфу пшэрэм зэкIэри ашт лъыпитетэу щыгъэгъуазэх, ори упчэ зиэхэм джэуаптэй уафхуушу. Ашт ишIуагъэкIэ тиофшэн епхыгьэу 16пэдэлэл тIэкIэхъу-

мэ къашIэжьырэп. А лъэхъаным хэгъэгур зэбгырызыхы-пэним ишынагь щылэг, ашт шхъэихыгьэу 16шхъэтхэри шIэнгъэлэхжэхэрэри ругущы-е-штэгъэх. Лэжьапкэу атыштыр

цифхэри а юфышIухэм къахэтгэлжьэх. Гушилээ пае, бэмийшIу самбо ыкъи дзюдо бэнэнымкэ гупчэ Кошхъаблэ къышызэлутхыгь. ПшъэдэкIы-жьэу ыхырэмкэ гүнэпкэ

рэ дунаим ичемпион хъугъэ. АР-м спортымкэ и Комитет ильэсийбэрэ итхъамэтэй, джидэдэм УФ-м и Къэралыгъо Думэ идепутат. Джаш фэдэ цыфхыр ренэу тиньжыкIемэ щысэу къафэхын, гуяапIэ яптын фае. Бэнэнымкэ, күшхъэфчээс спортымкэ, нэмийкI пъэнкъохэмкэ Адыгейм спортсменхэм гъэхъэгъэшхэхэр ашых, бэкIи тащэгугы.

**— УЮФШЭГҮУ мафхэхэр жьотых, тэ, журналистхэм, игъо тимыфуу кыыхэкIы Йофтхъабзэу зэхапщэхэрэм зэкIэми та-хэлжъэнэу. Адэ уахтэ кытпфэнжъя зыбгъэп-сэфынэу? Арымэ, ар си-дэущтэу бгъакIора?**

— Гээпсэфыгьо уахтэр... Шыпкээр поштмэ, зышхъамысъжэу, иунагьо, исабийхэм уахтэ къафимыгьотэу юфшэнэмын щэхьурэ гугу зи-мыIэ цыф щылэу сшIэрэп. Сэ сиеплыкIэкIэ, хэти иамал кызызрихьэу, егугуээ лэжьэн фае, джаш фэдэ къабзэу зи-гъэпсэфынэу, иунагьо ынаIэ тетынэу уахтэ кыхигъэкIын фае. Лъэнкъорыгъазэу, мырэущтэу сиэпсэфыгьо уахтэ сэгъакIо слонэу сыхазырэп, ау жы къабзэм сыхэтныр, сицэзекIухраныр сиклас.

ТизэдэгүшIэгъу икIеухым зэкIэми сиэрэшшуфэрээр кышьуасло сшIоигуу, зэшотхыгьэ юфыгъохэр зэкIэ шхъэихыгьэу тироспубликэ щыпсэ-



амыгьотэу, тхамыкIэхэр нахыбэ хъухэу, хъизмэтшапIэхэр зэфашылжхэу, хункIэкло зэуаклохэм тетыгьор ялэу шыгуу къэкижьба чыпIеу тызэрүү-цогъагьэр? Владимир Путиним изэфэзэ-теубутэнгъэкIэ, шэн пытэу хэлтым яшIуагъэкIэ хэгъэгушкор зэтэригъэпсихъяжын, ылъе тыригъэцожын ылъэкIыгь. УФ-м ишъолыр пэпчэ изытэп ар щыгъуаз, ахэм хэхъонигьэ ашынам фэорышэштэу унашьохэр ештэх. Сыд фэдэрэ юфи хэшьыкI куу зэрэфыриэр арь сэ анах сыгуу рихыре шэнэу еслэгъулээрэ.

**— Аужырэ зэхэсгэгьо-хэм бэрэ ятугъу къа-щышишIу хуягъэ спор-тым ылъ-ныкъокIэ хэхъонигьэ-хэр шы-гъэнхэ зэр-фаем. Тап-эр лъэхъан-хэм зэрэши-тигъэм фэ-дэу спор-смен цэры-иохэр тиэнхэм фэшI си-да шышишIэрэр?**

— Владимир Путиним цыфхэр зэрэфышихэрэ, ашт юфу 16шIэрэмрэ политикуу пхыри-щырэмрэ зэрэдьрагьаштэрэр тинерэлтэйгь. Сэри сиц фэдэ лъэнкъокIти Президент десэгьаштэ. Владимир Путинир къольхъэ тын-ыхынам пэуучжы, бюджетын епхыгьэ зэфышихыкIэхэр егъэтэрэзы, Урсынм иль гумэкIыгьо пстэуми ашыгъуазэу, eklonIэкIэ шхъафхэр ахэм къафигьотэу ишшэриль егъэцакIэ. Щэч хэмийльэу ар пэшэ лъэш, Урсын-е щылэхшу зэриль хэгъэгушко шыгъэнам игъогу тырищагь. Я 90-рэ ильэсхэр зыфдагьэхэр ныбжыкIэ дэдэ-



олимпийскэ чемпион хъугъэхэу непэ бэнхэрэми зээгэйн-ыгьэ адэтшыгьэу щыт, Адыгэ-ир къагъэлъагъозэ зэнэкъо-къухэм ахэлжьэх. Тинепэрэ ныбжыкIэхэм щысэ зытырахын альэкIыщт спортсмен цэриохэр щылэх. Ахэм ашыщ Хъасанэкъо Мурат. Къоджэ зэнэкъохэмкэ ригъажы, самбо бэнэнымкэ гъогогуу 11-

урэмэ къафэшьоуатэ, алыш-шыгъэлэсэ. ЗэкIэми ильэсийкIэ хъяр шыутеханхэу, творческе проектыкIэ гъэшгэйхэр кыышыжьудэхүнхэу си-шьуфэльяло. Тхъашуегъэпсэу.

**— Ори тхъауегъэпсэу.**  
**ДЭРБЭ Тимур.**  
Сурэтхэр А. Гусевым тырихыгъэх.



**епхыгъэхэу, ау «жъоныгъокIэ унашьохэм» къадимылтытэрэ юфша-кIомэ ялэжьапкэ икье-гъэлжын шуудэлжь?**

— Адрэ юфыгьомэ афэдэу лэжьапкэм икье-гъэлжынкIи «гогу картэу» кытатыгьэр тэгъэфедэ ыкъи къыхээгъэшти сшIоигуу шох зимиё юфыгьоу мэр зэрэшти, зэрэдгэцкIэн фэр. Цыфхэм бэрэ зыкытфагъазэу къыхэхкы, къитало ялэжьапкэ зэрэхэмийхуагъэр. Гушилээ пае, кIэлэгъяджэм ригъэджэрэ кIэлэ-еджаклом илчагьэ ельтигьэлэх ялэжьапкэ фагъэуцурэр. Ау шыкIакIэхэр къэтэгъотых, зын-пари джэуапынчэу къэдгъанэрэп. «ЖъоныгъокIэ унашьохэм» адимыштэхэрэм апае унэшьо шхъафхэр тэштэх, ахэм ялэжьапкэ къызэрэлтэти-щтэйтм тыпыль. Мыгъэ а юфыгьомэ апае сомэ миллион 350-рэ республике бюджетын къыхэдгээкIыгь, къихъэрэ 2018-рэ ильэсийм сомэ миллион 580-рэ къыдэлтыгагь.

# Зэхъокыныгъэхэм ямээзэ пшыкыттуу

2017-рэ ильэсэу икырэм изэфэхьысыжьхэм зафэбгъазэмэ, пстэуми анахь шъхьаlэу кыхэбгъэшын плъэкыщтыр Къумпыл Мурат Адыгэ Республикаэм и Лышхьэу зэрэхадзыгъэр ары.



*Мы ильэсүм анахь мэхъянэ-  
шхо зи! Э псэуалььэу кызыз! Гуа-  
хыгъэхэм аицыщ Мынкъуанэ  
щагъэпсыгъэ поликлиникэр.  
Республикэ сымэджэццым  
епхыгъэ диагностическэ гупчэм  
ишийн лъагъэкГуатэ.*

тель лъэмыйджым игъецкэлжын мы ильясым аухыгъ. Джаш фэдэу сомэ миллиони 100-м ехъу къатыбэу зэтет унэхэм ящагухэм, сомэ миллиони 10 фэдиз лъэрсрыкло зэптырькылы-пилэхэм язэтегээпсихан апэлүа-гъехъаг. Автомобиль гъогоу Р-217 «Кавказ» зыфиорэм изылахь джырэ уахътэм гъецкэлжынышхохэр щэклох. Аш щыщ километришым ехурэм нахьзырагч ашигъомблгүшт. Джаш

зырагаузшумоги вүгт. Джаш-  
федээр мы проектын къыдыхэ-  
льытагь тью зэптырыкыпчиц-  
ре зэхэкылыгчилуре ашигнахэу.  
Псэдэумкин проектын сомэ миль-  
лиарди 4 фэдиз пэуагчахьацт.  
**— Аужырэ шапхъэхэм адий-  
штэрэ гьохухэр, лъэмыйджхэр  
тиэнхэм амалзу щыэр зэкэз  
етхыллэшт. Мышг фэдэ еколо-  
лаклэм иштуагчэктэ тигьогу-  
хэм къатехъухьэрэ хуугъэш-  
гъэхэм къащыдгъэктэн, ти-  
цыифхэм ящынэгъончыагъэ  
къэтыхъумэн тльэкынэу тэ-  
гугъэ. Иофэу тшэрэр обще-  
ствэм ыльэгъун, аш осэ гъэ-  
нэфагъэ къыфишиын фае, —**

elo Күмпіл Мурат.  
Мәхъянәшхо зиңе лъяны-  
къохәм ашың автомобиль гъо-  
гу «Адыгэқъал — Бжъедыгъу-  
хъабл» зыфиорәм иғыгъын  
федеральна гулчәм зэрәфәттә-



зэжьынгээр. Федеральнаа ыкын  
республике гъогухэм ямыза-  
коу, муниципальнэ мэхъянэ  
зиле гъогухэри гъэцкэжьынгээн-  
хэмкээ, гъэцкэжьынгээнхэмкээ,  
ахэм къапэуль чынгэхэр зэтэ-  
гъэпсыхъэгъэнхэмкээ пшъеры-  
льэу къеуцухэрээр зэшлэхыгъэхэ  
зэрхэхурэм Күмпильн Мурат  
еёж ышыхъэкээ лъэплэе.

УФ-м и Президентэү Владимир Путиным кыгызъеуцугъэ шыэрлыхэм атегъэпсыыхъагъеу, цыфхэм гумэкыгъоу кылэтыгъехэр дэгъэзыжыгъэнхэм иофыгъуу республикэм ипа-

Тиігүхээр хъяр  
кlyаплэхэу,  
Пышшy епсыхы-  
плэхэу,  
Тищагухэм псэуа-  
льэр адизэу,  
Тиунэхээр ордэу-  
нэжхэу,  
Унэплэ мафэхэу,  
цужьы укылплэхэу,  
Къихэрэмэ къы-  
рахъеу, икырэмэ  
къыранэу,  
Тигушшагуути-  
гъомыли зэпымыч-  
хэу,  
Тхъэм зэклэми  
шылэклэшшу къытет.

льягъэкlyатэ. Муниципалитет-хэм ацылэ медицинэ учреждениехэм яматериальнэ-техническэ зытет нахышу шыгъэным мыгын дэлжэгъягъэх. Псэуплэу Адыгейкэм аужырэ шапхъэхэм адиштэрэ гурьт еджканэ щашыгъ, къихъащт ильэсым мыш фэдэ учреждении 2 джыри республикэм щальэпсынхэу агъенафэ. Ащ нэмыклэу сабый къэхъугъаклэхэм къащегъэжъагъеу ильэси 3 зыныбжъхэм анэсэу клэлэцыкly ыгынплем клон фахэм альэныкъоклэ чэзыур дэгъэззыжыгъэным фытегъэпсыхъэгъэ программэм шъольнырлычанэу хэлжъэшт. Ащ паэзы къат хъурэ псэуалъэхэм (яспъэхэм) яшынрагъэжъяшт.

Культурэм иучреждениехэм гъэцкэлжынхэр яшыллэгъэнхэм республикем ипащхэм аналэ тет, ашкэ зэшшуахыгъэр маклэп, ау джыри агъэцкэлэнэу къапыштылыр бэ. Гъэцкэлжын инхэр зыщыклогъэ республикэ стадионкэ, спорт щеруулалэр, дзюдомикэ спорт еджаплэу Кобл Якубэ ыцлэ зыхырэм елхыгъэ комплексу «Владимир Невзоров» зыфиорэр, нэмыхихэри мы ильэсым къиззэуахыгъэх. Джааш фэдэу муниципальна образованиехэм ашцащхэм спорт псэуальхэр ашагаэлсыгъэх. АР-м и Лышихэе къыгъэуцуугъэ пшъэрылтым диштэу а йоффшонир талгын дэлгээжтэшт.

шәнүр тапқын лъағыкотәтт. Мы ильесым Адыгеим имәкъумәц хъызмәтшәләхәм ләжыгъе бәгъуагъе къахыжыгъиг. Зәкіэмкіл бжыхъәс тонн мин 420-рә фәдиз аугъоижыгъиг, гуртымкіл зы гектарым центр тнер 47,3-рә къырахыжыгъиг. Джашт фәдэу технологије пәртүхр къызфагъәфедәхәзә чыгхатәхәм ягъетысхан лъағыкүате. Профильн министерствәм анах мәхъянәшко зәртире лъәнүкъохәм ашыщых билымышхәзәхәм япчагъе хәгъехъогъенүр, адигэ къуа-ем икъидәгъекын джыри нахъ зөлжашшомбгүлгъенүр.

Республикам щыпсәэрү үзүүлүгүнүүр.  
Хөхмөн айтууларында түштүк айтуулар  
бий болуп, алардын мөнкүрүүлүгүнүүр  
бий болуп, алардын мөнкүрүүлүгүнүүр.

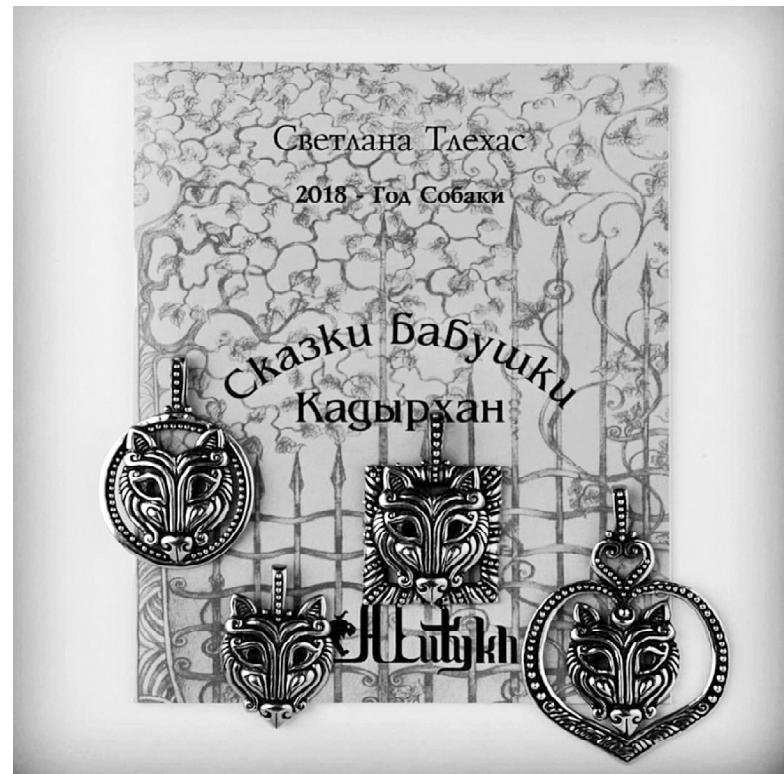
ТХЪАРКЪОХЪО  
Алам.

# ИльэссыкІэм итамыгъэ сыд фэдэшта?

*Адыгэим инароднэ сурэтишии Эу, ювелирэу Еутых Ace ильэс тамыгъэхэр ышыныр хабэз фэхъугъ. ИльэссыкІэр кызыцихъацтым ехъулээ къоkeylээ мэфэнчымкІ ильэсэу къихъэрэм итамыгъэ ащ еши. 2018-рэ ильэсым пае ышыгъэр къэбарлыгъэ-Іэс амахъэм ялЫклохэм мы мафэхэм къаригъэлэгъугъ, ащ къэбарэу пылтыр къафиюташ.*

Еутых Ace тызэрэшигъэгъо-загъэмкэ, непэ нэүасе тызфишыгъэр я 12-рэ пкыгъоу ыланэ къыччекы. Къом исурэт зытетыр 2007-рэ ильэсым аперэу ышыгъагь. Нэужым ильэсэу къихъэрэ пэпч итамыгъэ ышлэу ригъэжьагь.

— 2018-рэ ильэсир хъэм и Ильэсэу агъэнэфагь. Таурыхъэм бэрэ къахэфэ, ау ар тызд къикигъа! Сицикльгом къыщегъэжъагьэу ар зээгъашэ сшойгъоу сянэжь сеупчиштыгъэ, — кытфелуате Еутых Ace. — Таурыхъэм уахалтээм, зэфэшхъафэу бэ узэгупшисэн плъекштий. Цыф горэ хъэ хъугъэу е тыгъужьыр посэу-



шльхъэм къахэки, зыгорэущтэу цыфхэм шъэогъу къафэхъугъэу. Джа гулшысэхэр зыдэсэйгээ зэптыштигъэ. Мыш улчэу къыс-фигъэшыгъэхэр Лыхэсэ Светланэ фэзгъэзагъэх ыкы гъэшлэгъон дэдэу пшысэ цыкылаш къисфызэхильхъагь.

Цыфри, тыгъужьри, нэужым хъэри адыгэхэм ялэ зэрэхь-

гъэр дахэу Светланэ зэхигъэуцагь ыкы пшысэ шуашэм ильэу къытхъигь.

Хъэм и Ильэс ехъулээ Еутых Ace къыгъэхвазырьгъэ пшьэрэлын цыкликхэм тигъу-жъын наху угу къагъэхы. Ace кызыэриюташэмкэ, пкыгъохэр зэриштий бэрэ егувшисагь. Еланэ ылэ «ытгупши», ежь-

ежырэу пкыгъор зэрэфаеу къехъугъ.

— Шэфыр згъэткү зыхъукэ, пкыгъом псэ пытым фэдэу ежь зэрэфаеу ар мэзекло, къехъу. Тыжынири зыфэдэштыр къэпшлэштэп. Ахэм шэн гъенэфагъэ ахэлтэй фэд. Джаш тетэу хъэу сшыгъэр ежь зэрэфаеу къехъугъ, — игушылэльгээкуяш Ace.

Нэужым ювелирэйр икырэ ильэсым къытегуущагь. Ащ кызыэриуацэмкэ, гъэхъаарь илэмкэ ильэсир зыфэдагъэр зэфехысэжь.

— Ильэс пэпч къызэрэслэтийрэйр 1988гэу сшыгъэр ары. Мыгъэ сицикльгом къыщегъэжъагьэу зыдэсэйгъигъэ гүхэльгэри къыздэхъугъ. Тыжынным хэшыкыгъэ адыгэ пшашэ сшыгъэ. Идэхагъэ, ишшуаш, икъэшшувакэ сэ зэрэслэгъурон тетэу кыистотыкын слъэкшигь.

Къэлкорэ ильэсым гүхэльгээ илэхэми бзыльфыгъэ 1988-рэсэм ташигъэзозагь. Ащ кызыэриуацэмкэ, «Золотая кладовая» зыфилорэ унэ Мыекъуапэ къыщизэуахынэу агъенафэ. Ар гъэшлэгъон дэдэу ашынэу ары. Пшысэхэм къахэхыгъэ бэджэ цыкликхэр чыгыгэ атесхэу, хрустальным хэшыкыгъэ унэ цыкликхэр, нэмыкыбэхэри а унэм щытлэгъуштых.

— Унашхъэм скульптурэхэр тетынэу сифай, — игушысэхэмкэ къыддэгушащ Еутых Ace. — Ахэм ижъирэ адыгэ шуашэхэр ашыгъхэу, лашэхэр ашыгъхэу сшынхэу сифай. Сэргээ мыгъэ гъэшлэгъон дэ-



Тинасыл дахэу,  
тигугъэхэр лъа-  
гэхэу,

Тиакъыл щэриоу,  
тигашэ къихъэу,

Тицыфышихъэ  
бэгъо зэптиеу,

Тызкэхъопсырэ  
тэмычэ къихъэу,

Тызэрэ ыгъэу,  
тызэрэлтиеу,

Тинахыжъхэр  
дгъашлохэу, дгъэ-  
гушохэу,

Яжьау бэрэ

Тхъэм тшхъаще-

гъет.

Тисабийхэр то-

рышлэхэу, пүгъо-

шу-лэжыгъошу,

Тхъэм тфешых.

дагь, ау ильэсэу къихъэрэми юшлэныбэ джыри сапэ иль. Щылэнэгъэр, уилошлэн шу пльэгъухэ зыхъукэ, сид фэдэ ильэс ифэрэзэшт. Сид фэдэ псеушхъэ «къэлкыгъэми», тиреспублике Ѣыпсэурэ цыфхэм агу зэхуыгъэу, ялошлэн шу альэгъоу псеунхэу афэсэо.

**ГЬОНЭЖКЫКЬО  
Сэтэнай.**

## Тафэгушло!

*Цыфыр къэхъугъ!  
Цыфыр къэхъугъэш—  
хъяр! Ащ наху гүшигъо  
тетэп дунаим!*

Ижыкыкэ къыщегъэжъагьэу дунаим къытхэхъогъэ сабыим зэклемэ апэ фэльяштыгъэр мамыкур аргыгъэ. «Хъульэ, лынэ, клаэ, дашхъэ» алоштагъэ къэбертаем; «Акыл, насып, былым» алоштагъэ клахэ адыгэхэм. Ахэр мэхъанэшхо зэрэтиштигъэ гүшүэх.

Нэужым сабыим цэу фаусыттии тегущыиэштигъэх ыкы цыф пэртихэм, цэрилохэм, лыхъужхъэм, ахэм яшыккэгъэпсыккэ дахэхэр сабыим хэлхэх ашоигъоу, ацэхэр афасуынштигъэх. Ащ фэдэ ѿысэхэм аргыгуазэхээ тэтэжь-нэхнэхжэху Клэсэбэжь Нурбыйрэ Нэфсэтрэ якъорэлф цыкылу фаусыттии бэрэ егувшисагъэхэп — сабыим Мурат фаясигъ.

Клэсэбэжь лякъом хахьо и. Ильэс 45-рэ хъугъэу зэдэпсэухэр Нурбыйрэ Нэфсэтрэ тигу къыддеэу тафэгушло! Мурат цыкылу ипсауныгъэ пытэу, изэхшэшык куоу, гъэсэгъэу, игукэгъу гъу гъунэнччэу, лъэпкэ гупшисээр игъогогоу, зыцэ тыра-



хыгъэм ибзыпхъэу, лъэпкыр ыгъэгушоу, унагъом ихахъоу, гъэшлэхъэхъ хуунэу фэтэо.

Ильэссыккэу къихъацтым дунаир мамырэу, тицыфхэм гъоти, хахъуу, ипсауныгъэ пыти ялэнэу тафэгушло!

**АГЫРЖАНЭКЬО Сим.**

## Адыгэим икэлэцкыкы ыгъыпхэхэм ятарихъ

*Адыгэ Республиком и Лъэпкэ музей тыгъэгъазэм и 25-м къэгъэлэгъон проектэу «Мир детства. История дошкольного образования» зыфилорэр къыщизэуахыгъ.*

Хэтрэ лъэпкыкэ анах мэхъанэ зилэу ынааэ зытыригъэтырэ сабыихэм япүнгъэ-гъэсэнгъ. «Чыр цынээз къауфэ» зэралорэр къацэшьыпкъэжэу, къэлэцкыкхэр гъогу зафэ зэрэтирашштхэм сидигуу анаэ тигъагьетэ.

Мы проектыккэ къэлэцкыкы ыгъыпхэхэр апэдэдэ къызызэ-иуахыгъэхэм уфигъэнэуахыгъ ыкы гъогоу къаклыгъэр уанэу къыригъэукоу гъэпсигъэ. Сурэт-техигъэ зэфэшхъафхэм, документхэм, къэлэцкыкы джэгульхэм, ѿыгын-шюоша лъэпкъхэм, нэмыкы хэлп-шыгхэм, методичкэ ыпэйгъухэм, тхэнымкэ тетрадхъэм, ильэссыккэ елкэу джэгуальхэр зыпильхэу я XX — XXI-рэ лъэшгэхъэм ашыгъагъэхэр гъэшлэгъонох. Советскэ лъэхъяном къэлэцкыкы ыгъыпхэм иунэ гъэпсиклакъэри зэтэрагъэпсихъажыщ.

Къэлэцкыкы ыгъыпхэхэр гъэсэнгъэм иапэрэ лъэоянэх, ильэс 6 — 7-м нэсүфхэ сабыихэр мыш щапхуу, щагаасэх, еджэпэ члэхъагъум ѿыгъэхъафхэм, ны-тыхэми ахэр илэпилэгъу афэхъух.

Къэлэцкыкхэр лоф адэшлэгъэмкэ апэрэ лэжьапхэхэр Европэм я XIX-рэ лъэшгэхъум икъежьапхэ къызызэуахыгъагъэх. Урысаем апэрэ къэлэцкыкы ыгъыпхэхэр 1860-рэ ильэс-хэм ѿыгъэпсигъагъэх. Ахэр унэяяж ыкы лъэпхэгъэх. Урысаем ылкээхыгъэхээ зытыральхъагъэхэр зычагъэкыгъэхэм нахыбэрэм къацааизэуахыштигъэх. Джыре мафэхэм Адыгэ Республиком еджаплэм мыкырэ къэлэцкыкхэм апае муниципалнэ гъэсэлэхээ организации 127-рэ ит, ахэр ягъэпсыккэ-шыккэлэгъэ куп-купхэу зэтэраутых, 2017-рэ ильэс-хэм шэклогъум и 1-м ехъулэу ахэм къэлэцкыкы 22341-рэ ачлэс. Къалэу Мыекъуапэ еджаплэм члэмыхъагъэхэм апае ахэм афэдэ учреждение 42-рэ дэт.

Къэгъэлэгъонэу музейм къыщизэуахыгъэр къэлэцкыкхэмкэ, ны-тыхэми гъэшлэгъонынэу тэгүгъэ, блэкигъэ ѿыгъэхэм аш ухещэжьы.

**МАМЫРИКЬО Нуриет.**

## Музей къэгъэлэгъон

гъэжьагъэу 8-м нэс зыныбхъэр аштэштигъэх.

Совет хабээм ильэхъан къэлэцкыкы ыгъыпхэхэм нахь зыкызэлэтигъэр ыкы зызаушьомбгүгъэр. Адыгэ автомон хэкори аш чанэу хэлэжьагь. Мы ѹофтгъом изэшхохын зэфэдэкэ Адыгэ хэкум итгэгээ колхозхэр, совхозхэр, фабрикхэр, заводхэр пашэхэм хагъэлэжьагъэх. Къалэми, нэмыкы псеуплэ чыпэхэми къэлэцкыкы ыгъыпхэхэр къадеуцуагъэх, ахэр унэхэу пшыныж зытыральхъагъэхэр зычагъэкыгъэхэм нахыбэрэм къацааизэуахыштигъэх. Джыре мафэхэм Адыгэ Республиком еджаплэм мыкырэ къэлэцкыкхэм апае муниципалнэ гъэсэлэхээ организации 127-рэ ит, ахэр ягъэпсыккэ-шыккэлэгъэ куп-купхэу зэтэраутых, 2017-рэ ильэс-хэм шэклогъум и 1-м ехъулэу ахэм къэлэцкыкы 22341-рэ ачлэс. Къалэу Мыекъуапэ еджаплэм члэмыхъагъэхэм апае ахэм афэдэ учреждение 42-рэ дэт.

Къэгъэлэгъонэу музейм къыщизэуахыгъэр къэлэцкыкхэмкэ, ны-тыхэми гъэшлэгъонынэу тэгүгъэ, блэкигъэ ѿыгъэхэм аш ухещэжьы.



## Іазэхэм къахэкъыгъ

Іазэшыкъ Хъасанбый ишыіэнныгъ щищэу ильэс 25-р станицэу Дондуковскэм дэт сымэджэшым ритыгъ. А ильэсхэм янахыбэм ар а Іазаплэм иврач шъхъэлагъ.

паклошъ, Краснодар краим ячыплэ зэфешхъафхэм къаркызэ къафаклоштыгъехэу ягуу ашыкъы.

Іазэшыкъхэр абдээхэ къудажэу Хъакурынэхъаблэ щищыхъ. Ары 1931-рэ ильэсүм щилэ мазэм и 9-м Хъасанбый къизшыхъугъэр. Сабыибэ зэрыс унагъо къихъухъагъ, яни яти іаззеням пылыгъээлэхъафхэм ягуу ашыкъы.

Іазэшыкъхэр абдээхэ къудажэу Хъакурынэхъаблэ щищыхъ. Ары 1931-рэ ильэсүм щилэ мазэм и 9-м Хъасанбый къизшыхъугъэр. Сабыибэ зэрыс унагъо къихъухъагъ, яни яти іаззеням пылыгъээлэхъафхэм ягуу ашыкъы.

1949 — 1952-рэ ильэсхэм дээм къулыкуу щищыхъагъ. Аш къизекъыжым Краснодарскэ къэлэгэйдэжэ институтын физкультурэмэ спортымрэклэ ифакультет чэхъэгъагъ. Шэуджэн районым ит совхозэ «Зарям» иеджаплэ физкультурэмкэ къэлэгэйдэжэу ильэсрэ лоф щишиагъ. Аш үүж Мыекъуапэ район сымэджэшүүлэхъафхэм ягуу ашыкъы.

1961-рэ ильэсүм ятэжъхэм ижъыкъе ахэлтыгъэ сэнэхьатын зыфигъэзагъ ыкы медицинэ институтэу къалеу Краснодарскэ дэтым щеджэнэу къягъ. Аш щиээзэ ишхъэгъусэ

яшъаоу Геннадий игъусэу ежъ юздэшылэм къакуу, а институт дэдэм щеджэнэу чэхъагъыгъагъ.

Институт ужым Хъасанбый Краснодарскэ краим ит зэфешхъагъ къэлэ цыкълоу Ужур тлэклурэ лоф щишиагъ. 1968-рэ ильэсүр ары Адыгейим къизигъэжыгъэр, къудажэу Пэнэхъыкъуа дэт сымэджэшым иоффшэн щыригъэжъэгъагъ. Ильэсрэ аш үүтызэу Мыекъуапэ район сымэджэшүүлэхъафхэм ягуу ашыкъы.

Хъасанбый ыныбжъ ильэс 75-м нээсигъагъ щищыхъэхэм зыщахъафхъэрэ Урысые къэлэгэйдэжэ академиим «хирургия» зыфилорэ сэнэхъатымкэ зыщеджэжъым. Ау, гухэкъими, аш үүж ильэс нахыбэ темышээ, 2007-рэ ильэсүм ишьшхъэу мазэ и 30-м, ар дунаим ехъыгъагъ. Правительствэм къиритыгъэ наградэ ин аш илгээг, ау Дондуковскэм ицыф гээшүүгэштгэгъ. Ар ехъыркэ пэстэумэ нахь лээплагъ, сыда плом цыфхэм шъхъэлэхъынэ къыпфашыныр, уалытэныр, уагъашоныр нахь шъхъаэу ылъытэштгэгъ.

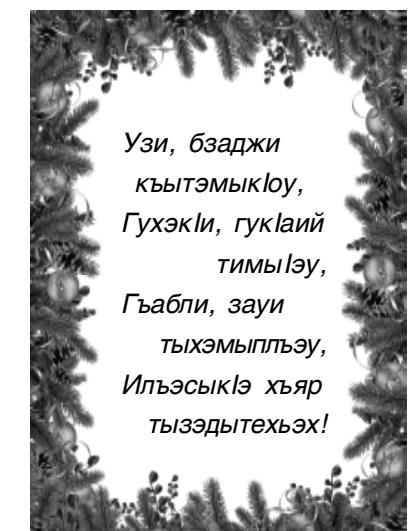
а сымэджэшыр анахь дэгью Адыгейим итхэм ашыц ышыгъагъ. Сымэджэшым унаклэ фашынэм аш илахьшхо хильхъагъ. Непэ къызэнэсигъэмын аш пае станицэм дэсхэр фэрэзхэу игүгъу ашыкъы. 1990-рэ ильэсхэм медицинэм ыкъуачэ къызэрэхъыгъэр лъешэу гумэкъышхо щыхъугъагъ.

Ышэу Султлан врач сэнэхъатыр къыхихыгъагъ, къупшхъэхэм язэштгэгъ. Аш ишүшлэгэйдэжэ протезхэр зыщашихъэрэ кабинет республикэм илэхъугъэ. Гухэкъими, мы ильэсүм игъэмафэ Султлан дунаим ехъыгъагъ. Хъасанбый ыкъоу Геннадий врач сэнэхъатыр къыхихыгъэп, шиэнгъэлэжэ ыкы къэлэгэйдэжэ хүгъэ. Ежъ иуаклэ, «ар доктор, ау наукахъэмкэ».

Хъасанбый ыныбжъ ильэс 75-м нээсигъагъ щищыхъэхэм зыщахъафхъэрэ Урысые къэлэгэйдэжэ академиим «хирургия» зыфилорэ сэнэхъатымкэ зыщеджэжъым. Ау, гухэкъими, аш үүж ильэс нахыбэ темышээ, 2007-рэ ильэсүм ишьшхъэу мазэ и 30-м, ар дунаим ехъыгъагъ. Правительствэм къиритыгъэ наградэ ин аш илгээг, ау Дондуковскэм ицыф гээшүүгэштгэгъ. Ар ехъыркэ пэстэумэ нахь лээплагъ, сыда плом цыфхэм шъхъэлэхъынэ къыпфашыныр, уалытэныр, уагъашоныр нахь шъхъаэу ылъытэштгэгъ.



Узи, бзаджи  
къытэмыклоу,  
Гухэкли, гукли  
тимылэу,  
Гъабли, зауи  
тыхэмипльэу,  
Ильэсыкэ хъяр  
тызэдтихъэх!



Дондуковскэ псеуплэ коим щыпсэхүэрэм медицинэ іэпилэгъур икъоу ыкы игъом алэкэхъаным, сымэджэшыр зычэтишт унаклэ ялэхъуним илахьшхо зэрахилхъагъэм, щицагъэмэ ыныбжъ ильэс 85-рэ зэрэхүщгээхъэм афэш іазэшыкъ Хъасанбый Дондуковскэ участковэ сымэджэшым Шэжэхъэмбгү къыщыфызэуахышт. Аш фэхъхыгъэ зэхахъэр къызыхъугъэ мафэм, къихъашт 2018-рэ ильэсүм ишылэ мазэ и 9-м, зэхашшэт.

Александр  
ДАНИЛЬЧЕНКО.

## Шъусакъынэу къышъоджэх



Цыфхэр бэу зыщызэлукээрэ чыплэхэм террористическэ акт ашызерахъаным ишынагъ щиэе ар зэрахъэ зыхъуке шъузэрэзеклон фаехэр:

**Гуцаф шъозыгъэшыре, къэон зыльэкъыщт пкыгъо горэ къизыжъугъотыкэ шъузэрэзеклоштыр:**

— гум джэнджэш къизыгъэхъэрэ пкыгъо горэ къизэрэжъугъотыгъэмкэ хэгъэгүү клоцлойфхэмкэ къулыкъухэм, Урысые щынэгъончъагъэмкэ и Федеральнэ къулыкъуу, граждан оборонэмкэ, ошэ-дэмшишэ лоффхэмкэ дэжурнэ къулыкъухэм псынкэуу макъэ яжъугъэу;

— пкыгъоу къажугъотыгъэм шъумыл, нэмыхъэри аш ешуюмыгъэкъуалэх;

— радиозэхъынгъэм иамалхэр, мобильтэ телефонхэр, нэмыхъ радиоамалхэр шъумыгъэфедэх;

— хэбзэхъумэктэ къулыкъухэм ялтыкъохэр къэсифхэшшэхъэрэхэрэхэр;

— гуцаф шъозыгъэшыре пкыгъор зыдэштиль чыплэ шъяж;

— гуцаф шъозыгъэшыре пкыгъор зыдэштиль чыплэ шъяж;

хэм зыздагъэзгээ лъэнэкъор яжъугъэлэгъэгъ; **МВД-м, ФСБ-м, МЧС-м яспециалистхэр ары къэонкъ щынагъо щыт пкыгъо горэ зэлкъырызыхын фитхэр:**

**Пкыгъор къэон зерильэкъыщт гу лъыозгъэтэрэ нэшанэхэр:**

— цыфхэр зыщыпсэурэ унэхэм, сатышыплэхэм, культурэ, къэлэцтыкъу учрежденихэм апэблагъэу зыми имые е зыер амьшэрэ автомобилхэр къызэрэуанхэрэр;

— къаэхэрэ пкыгъом гъучычхэр, изолентхэр къизэрещыхъакыгъэхэр, антеннэ мыйн зэрилэр, макъэ горэ къызэрэптийхэр, батарейкхэр къызэрэхъэхъэрэр;

— къизыщагъотыгъэ чыплэ димыштэрэ мэ къызэрэпихэрэр;

— ялтымкъхэр, чемоданхэр, щыхъагъэхэр, дэзохэр, къэмланхэр зыми зэrimyexhэр.

**Шэсэу шъузаябытыкэ:**

— зыжкугъэрэхъат, шъугу шъумыгъэкод, мэкъэ самбыркэ шъудадгүшүү;

— уштыплэ къин шъуапэ къикын зэрильэкъыщт зыфэжъугъэхъазыр;

— шъузытыгъугъэхъэм шъугу афтийр яшумыл, нэмыхъ яшумых;

— аэрэ сыхатхэм къащегъэжъагъэу бзэджашлэхэм къышуалорэр зэкэ жууцэлжээ;

— шъуизекъуаклэкэ террористхэм анаэ къызтырьшумыгъэгъадз. Шъулооф нахь дэйхъун ылъэкъыщтыш, ахэм лъэшэу шъуапэмүүцүж;

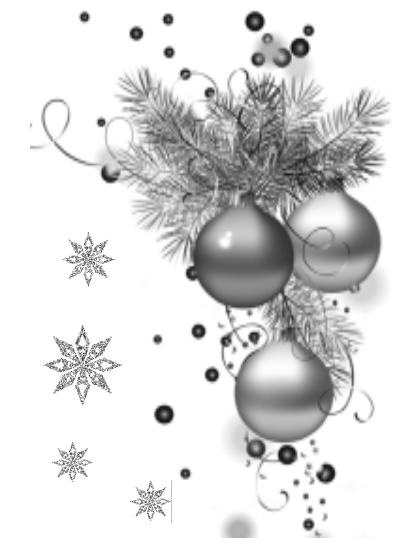
— шъукъызэрэмыбутижъышиштэхъэм шъуицыхъэ темилын пэмэ, къэшүүлэхъынэу шъуемыж;

— шъуипсауныгъэ изытет нахь дэй зэрэхүгъэмкэ макъэ яжъугъэу;

— террористхэм ятеплэе, япкъэхъэлтийкэ, яшумыгъэгъадз. Шъуилооф нахь дэйхъун ылъэкъыщтыш, ахэм лъэшэу шъуапэмүүцүж;

— шъукъызатуупшыжъкэ шъуипсауныгъэ изытет нахь дэй зэрэхүгъэмкэ макъэ яжъугъэу;

— шъуиакъыли шъуэлэпкълэпкъхэм лоф яжъугъаш.



хэбзэхъумэктэ къулыкъухэм афэлтэхъыщтэр зэкэ зэрэшэрэхъэм зыщышумыгъэгъупш;

— шъукъуачи шъуипсауныгъи нахь къызэтэнэнхэм пае шхынэу къышуатырэр үшүумыгъэзык;

— шъхъаныгъупчъэхэм, пчэхъэм, террористхэм нахь шъузэрэлчэжъэштэхъэм шъуплыр;

— унэр аштэ зыхъуке, шъуэхъэр шъушхъэпхэтижъуу къызэрэхъугъэубитыхи, шъунэгү ягъээхъыгъэу джэхашьом шъутегтэуалхъ;

— шъукъызатуупшыжъкэ шъуипсауныгъэ изытет нахь дэй зэрэхүгъэмкэ макъэ яжъугъэу;

— къышохъулаагъэр къафэшшуютэнным шъудэмүгъузажуу.

**Урысые щынэгъончъагъэмкэ и Федеральнэ къулыкъуу Адыгэ Республикинэ шъудэмүгъузажуу.**

**Урысые щынэгъончъагъэмкэ и Федеральнэ къулыкъуу Адыгэ Республикинэ шъудэмүгъузажуу.**

— зыжкугъэрэхъат, шъугу шъумыгъэкод;

— шъузагъэкошкэ, метрэ 300-кэ нахь благъэу псэуальэм шъуемыкъуал.



Тыгъэгъазэм ыклем, 2017-рэ илъэсем Любовь Мэрзан нэ ыпхум къызыхъугъэ мэфэкл дахар хегъеунэфыкы.

Ішхъэмэфэ Любэ Шэуджэн районом ит къуаджэу Мамхыгъэ къызыхъугъэ. 1958-рэ илъэсем къалэу Орджоникидзе дээт Темыр-Осетие Къэралыгъо кілэгъеджэ институтэу К. Хетагуровым ыцлекі щытыр къыухыгъэ. 1958-м къыщегъэжъагъэу 1964-рэ илъэсем нэс Орджоникидзе и Къэралыгъо тарихъ музеу Кировымрэ Орджоникидзэре ацэ зыхырэм инаучнен юфышэ шхъялагъэ.

1964-м къыщегъэжъагъэу 1988-рэ илъэсем нэс Л. М. Ішхъэмэфэр Адыгэ хэку краеведческэ музеим ишхъэтигъэ. Я 60 — 70-рэ илъэсем акілхэм анахъэу охтабэ зытырагъекодагъэр угъоен юфышэншор ыкчи музеим ифонд зэгъэзэфгээнэр ары. Лъэнъикъо зэфшъяфахмкэ гъэзагъэу сидигъу егуухэу музей юфир зэрэколлективэу зэхащэштыгъэ. Любовь Марзановна сидигъу юфышэнхэм ахэлажъэштыгъэ. Туцожэ районом щызэхашштыгъэ экспедициехэм мурат-

# Ишхъэмэфэ Любэ Шэуджэн районом ит къуаджэу Мамхыгъэ къызыхъугъэ

**Ішхъэмэфэ Любэ Шэуджэн районом ит къуаджэу Мамхыгъэ къызыхъугъэ** 1958-рэ илъэсем Любовь Мэрзан нэ ыпхум къызыхъугъэ мэфэкл дахар хегъеунэфыкы.

Дээр ялагъэр Краснодар псыубытыйлэр шыгъэным пае ялагъэхынэу щыт къуаджэхэм ашыгъоэгъэнэр, къэлтэктэ цыфтушхэм ягупшиксэхэр тхыжыгъэнхэр ары. Музейм иофышэнхэм къуаджэ пэпчэханэ фышиу унагъохэр къаулахъэштыгъэх, къоджэдэс нахыжъхэм ягукеэхъяхэр атхыщтыгъэх, Хэгъэгу зэошом хэлэжъяхэр зэрэггашштыгъэх, сурэхэр чыплем щытырахыщтыгъэх. Джаш фэдэ юфышэнхэм, этнографическэ ыкчи археологическэ экспедициехэм яхьатыркэ, музеим ифонд пкыгъо 59000-м нахыбэ къыхэхъуагъ. Ахэр лъэпкэ тарихъимкэ, этнографиекмкэ, культурэмкэ зэбгээпшэн щымыэ пкыгъохэр арыгъэ, не-пэрэ мафэм АР-м и Лъэпкэ музей «идышъэ» фонд хэхьажъэу Андырхое Хъусен имемо-

1967-рэ илъэсем, Октябрьскэ революциешхор къызыдахыгъэр илъэс 50 зыщыхъурэм ехуулэу, музеим экспозициякіхэр къыщызэуахыгъагъэх. Научнэ юфышэнхэм ішхъэмэфэ Любэ агузэгу итэу научнэ-уштэйн юфышэнхэм зэшүахыщтыгъэх, къэгъэлэгъонхэр, экспедициехэр, къеклокырэ лекциихэр, музей къоцымкэ экспурсие зэфшъяфахэр, музей юфышэнхэм апае семинархэр (ахэм нэмькэ къалхэм къарькъяхэрэри ахэлажъэштыгъэх), къеклокырэ музей цыкликхэм юф ашштыгъэх, хэгъэгум игупчэ музейхэм стажировкэхэр ашхыщтыгъэх. Л. М. Ішхъэмэфэр музейм ишащу зыщтыгъэ илъэсхэм Адыгэ хэку краеведческэ музейм икъутамхэхэу хъуягъэ музей 4 агъэпсигъягъэ. Советскэ Союзым и Лъыхъяжъэу Академи Хъусен имемо-

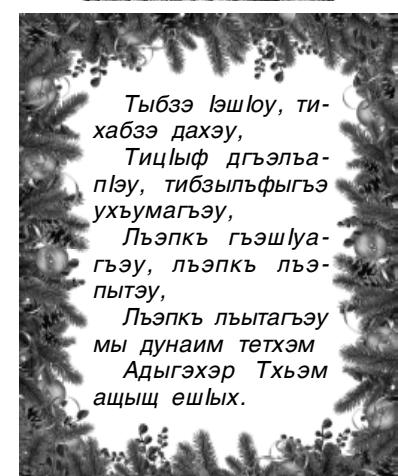
риальнэ музееу къуаджэу Шэуджэнхъаблэ дэтыр; лъэпкэ уса-клоу Туцожэ Цыгъо и Унэмузееу къуаджэу Туцожхъаблэ къыщызэуахыгъэр; краеведческэ музееу станицэу Джаджэ щагъэпсигъагъэр.

Тарихъ-краеведческэ музееу Красногвардейскэ щыэр.

Ішхъэмэфэ Любэ музей юфышэнхэм хотэу унактэу музейм фашырэм зэкэ фондыр гъэкошыжыгъэнэм лъэшэу ынаалэ тетыгъ. Адыгэ хэку краеведческэ музейм ифондхэм ахэхъуагъ, щылеклэ-псэуклэ зызыэтэри экспозициякіхэмкэ къилотыгъээн фэягъ, музейкэ ашыгъэм колективим а зэкэ къыщигъэшшыгъягъэ.

Ішхъэмэфэ Любэ научнэ юфышагъэхэри илэх: «Адыгские женские головные уборы», «Черкеска», «Одежда духовенства», «Женские головные украшения», «Традиционная одежда адыгов в собрании Национального музея РА».

2012-рэ илъэсем нэс ішхъэмэфэ Любэ Лъэпкэ музейм юфшишагъ тхыгъэ къэклиаплэхэм яхъумаклоу, аш ыуж методистэу. Илъэсийм къаклоц музейм ифонд дэгъо зэхиғыгъэу, юштэу зэрэштыр къышуахытагъэ каталогэу «Традиционная одежда северо-западных адыгов» (собрание Национального



Тыгээ ішшоу, ти-хабэ дахэу, Тицыф дгээль-плэу, тибзыльфыгъэ ухумагъэу, Лъэпкэ гъэшшуагъэу, лъэпкэ лъэштэу, Лъэпкэ лъытагъэу мы дунаим төхэм Адыгэхэр Тхъэм ашыщ ешых.

Адыгэ культуэрэм икъызэтэгэн-ухумэн чанэу зэрэхэлэжъагъэм пае Л. М. Ішхъэмэфэр медалэу «За доблестный труд» (1970 г.) зыфиорэр къыфагъэшшошагъ. СССР-м культуэрэмкэ и Министерствэ и Щытху тхыль, СССР-м культуэрэмкэ и Министерствэ ыкчи культурэм иофышэнхэм япрофсоюзхэм ящытху тхыльхэр, АР-м культуэрэмкэ и Министерствэ и Диплом къыратыгъэх.

Ішхъэмэфэ Любэ ишшенигъи, ыкчили илъэпкэ фигъэлэжъагъэх, гъэштэ дахэ къыклюгъ. Имэфэкл мафэкл Лъэпкэ музейм иколлектив хэтхэм ыкчи хэтхэм ацлекі тыфэгүшто, псаунтыгъэклэ, гушуагъокэ тыфэльяо.

**МАМЫРЫКЬО Нуриет.**

## Шъольыритумкэ апэрэх

Къэрэцэ-Щэрджэс Республиком къыщыдэкырэ гъэзетхэм ашыщэу «Вестник Карабаево-Черкесии» зыфиорэм Темыр-Кавказ Федеральнэ шъольырымрэ илъэсэу икырэм икэхъэр зызэфхысыжъхэм, лъэнъикъо зэфшъяфахмкэ зисэнхъат анахъэу дэгъоу рилэжъагъэхуу къыхигъэштыгъэ ашыщых тичыгогъуахы.

Гъэзетым икэшаклоу ыкчи илъэсем ижурналистэу Тэу Замирэ хъуягъэ. Мыхэр тиреспубликэ щыпсэухэрэм ямызаклоу, адгэм идунал хэшэгээх пстэуми, Ішкыбым щылехэри зэрэхэтхэу, аш!эх, гъэхъагъэу ялхэмкэ щытхъубэр къалэхъыгъэ. Къуикъо Шыхъамбый Адыгэ Республиком итхыль тедзаплэ ишащ, джыри еджаплэх чээсэвэхэнэхэр ригъэжъагъ. Иусэхэр зыдэг тхылъыбэ къыдэкыгъэ, ахэм ашыщэу «Хэшыпкыгъэ тхыгъэхэр» зыфиорэм пае Адыгэ Республиком и Къэралыгъо премие литературэм илъэсныкоклэ къыфагъэшшошагъ, мы илъэсем итхыгъэхэр джаш

илюстрированы ижурналистэу Тэу Замирэ хъуягъэ. Мыхэр тиреспубликэ щыпсэухэрэм ямызаклоу, адгэм идунал хэшэгээх пстэуми, Ішкыбым щылехэри зэрэхэтхэу, аш!эх, гъэхъагъэу ялхэмкэ щытхъубэр къалэхъыгъэ. Къуикъо Шыхъамбый Адыгэ Республиком итхыль тедзаплэ ишащ, джыри еджаплэх чээсэвэхэнэхэр ригъэжъагъ. Иусэхэр зыдэг тхылъыбэ къыдэкыгъэ, ахэм ашыщэу «Хэшыпкыгъэ тхыгъэхэр» зыфиорэм пае Адыгэ Республиком и Къэралыгъо премие литературэм илъэсныкоклэ къыфагъэшшошагъ, мы илъэсем итхыгъэхэр джаш

илюстрированы ижурналистэу Тэу Замирэ хъуягъэ. Мыхэр тиреспубликэ щыпсэухэрэм ямызаклоу, адгэм идунал хэшэгээх пстэуми, Ішкыбым щылехэри зэрэхэтхэу, аш!эх, гъэхъагъэу ялхэмкэ щытхъубэр къалэхъыгъэ. Къуикъо Шыхъамбый Адыгэ Республиком итхыль тедзаплэ ишащ, джыри еджаплэх чээсэвэхэнэхэр ригъэжъагъ. Иусэхэр зыдэг тхылъыбэ къыдэкыгъэ, ахэм ашыщэу «Хэшыпкыгъэ тхыгъэхэр» зыфиорэм пае Адыгэ Республиком и Къэралыгъо премие литературэм илъэсныкоклэ къыфагъэшшошагъ, мы илъэсем итхыгъэхэр джаш

илюстрированы ижурналистэу Тэу Замирэ хъуягъэ. Мыхэр тиреспубликэ щыпсэухэрэм ямызаклоу, адгэм идунал хэшэгээх пстэуми, Ішкыбым щылехэри зэрэхэтхэу, аш!эх, гъэхъагъэу ялхэмкэ щытхъубэр къалэхъыгъэ. Къуикъо Шыхъамбый Адыгэ Республиком итхыль тедзаплэ ишащ, джыри еджаплэх чээсэвэхэнэхэр ригъэжъагъ. Иусэхэр зыдэг тхылъыбэ къыдэкыгъэ, ахэм ашыщэу «Хэшыпкыгъэ тхыгъэхэр» зыфиорэм пае Адыгэ Республиком и Къэралыгъо премие литературэм илъэсныкоклэ къыфагъэшшошагъ, мы илъэсем итхыгъэхэр джаш

илюстрированы ижурналистэу Тэу Замирэ хъуягъэ. Мыхэр тиреспубликэ щыпсэухэрэм ямызаклоу, адгэм идунал хэшэгээх пстэуми, Ішкыбым щылехэри зэрэхэтхэу, аш!эх, гъэхъагъэу ялхэмкэ щытхъубэр къалэхъыгъэ. Къуикъо Шыхъамбый Адыгэ Республиком итхыль тедзаплэ ишащ, джыри еджаплэх чээсэвэхэнэхэр ригъэжъагъ. Иусэхэр зыдэг тхылъыбэ къыдэкыгъэ, ахэм ашыщэу «Хэшыпкыгъэ тхыгъэхэр» зыфиорэм пае Адыгэ Республиком и Къэралыгъо премие литературэм илъэсныкоклэ къыфагъэшшошагъ, мы илъэсем итхыгъэхэр джаш

илюстрированы ижурналистэу Тэу Замирэ хъуягъэ. Мыхэр тиреспубликэ щыпсэухэрэм ямызаклоу, адгэм идунал хэшэгээх пстэуми, Ішкыбым щылехэри зэрэхэтхэу, аш!эх, гъэхъагъэу ялхэмкэ щытхъубэр къалэхъыгъэ. Къуикъо Шыхъамбый Адыгэ Республиком итхыль тедзаплэ ишащ, джыри еджаплэх чээсэвэхэнэхэр ригъэжъагъ. Иусэхэр зыдэг тхылъыбэ къыдэкыгъэ, ахэм ашыщэу «Хэшыпкыгъэ тхыгъэхэр» зыфиорэм пае Адыгэ Республиком и Къэралыгъо премие литературэм илъэсныкоклэ къыфагъэшшошагъ, мы илъэсем итхыгъэхэр джаш

илюстрированы ижурналистэу Тэу Замирэ хъуягъэ. Мыхэр тиреспубликэ щыпсэухэрэм ямызаклоу, адгэм идунал хэшэгээх пстэуми, Ішкыбым щылехэри зэрэхэтхэу, аш!эх, гъэхъагъэу ялхэмкэ щытхъубэр къалэхъыгъэ. Къуикъо Шыхъамбый Адыгэ Республиком итхыль тедзаплэ ишащ, джыри еджаплэх чээсэвэхэнэхэр ригъэжъагъ. Иусэхэр зыдэг тхылъыбэ къыдэкыгъэ, ахэм ашыщэу «Хэшыпкыгъэ тхыгъэхэр» зыфиорэм пае Адыгэ Республиком и Къэралыгъо премие литературэм илъэсныкоклэ къыфагъэшшошагъ, мы илъэсем итхыгъэхэр джаш

илюстрированы ижурналистэу Тэу Замирэ хъуягъэ. Мыхэр тиреспубликэ щыпсэухэрэм ямызаклоу, адгэм идунал хэшэгээх пстэуми, Ішкыбым щылехэри зэрэхэтхэу, аш!эх, гъэхъагъэу ялхэмкэ щытхъубэр къалэхъыгъэ. Къуикъо Шыхъамбый Адыгэ Республиком итхыль тедзаплэ ишащ, джыри еджаплэх чээсэвэхэнэхэр ригъэжъагъ. Иусэхэр зыдэг тхылъыбэ къыдэкыгъэ, ахэм ашыщэу «Хэшыпкыгъэ тхыгъэхэр» зыфиорэм пае Адыгэ Республиком и Къэралыгъо премие литературэм илъэсныкоклэ къыфагъэшшошагъ, мы илъэсем итхыгъэхэр джаш

илюстрированы ижурналистэу Тэу Замирэ хъуягъэ. Мыхэр тиреспубликэ щыпсэухэрэм ямызаклоу, адгэм идунал хэшэгээх пстэуми, Ішкыбым щылехэри зэрэхэтхэу, аш!эх, гъэхъагъэу ялхэмкэ щытхъубэр къалэхъыгъэ. Къуикъо Шыхъамбый Адыгэ Республиком итхыль тедзаплэ ишащ, джыри еджаплэх чээсэвэхэнэхэр ригъэжъагъ. Иусэхэр зыдэг тхылъыбэ къыдэкыгъэ, ахэм ашыщэу «Хэшыпкыгъэ тхыгъэхэр» зыфиорэм пае Адыгэ Республиком и Къэралыгъо премие литературэм илъэсныкоклэ къыфагъэшшошагъ, мы илъэсем итхыгъэхэр джаш

илюстрированы ижурналистэу Тэу Замирэ хъуягъэ. Мыхэр тиреспубликэ щыпсэухэрэм ямызаклоу, адгэм идунал хэшэгээх пстэуми, Ішкыбым щылехэри зэрэхэтхэу, аш!эх, гъэхъагъэу ялхэмкэ щытхъубэр къалэхъыгъэ. Къуикъо Шыхъамбый Адыгэ Республиком итхыль тедзаплэ ишащ, джыри еджаплэх чээсэвэхэнэхэр ригъэжъагъ. Иусэхэр зыдэг тхылъыбэ къыдэкыгъэ, ахэм ашыщэу «Хэшыпкыгъэ тхыгъэхэр» зыфиорэм пае Адыгэ Республиком и Къэралыгъо премие литературэм илъэсныкоклэ къыфагъэшшошагъ, мы илъэсем итхыгъэхэр джаш

илюстрированы ижурналистэу Тэу Замирэ хъуягъэ. Мыхэр тиреспубликэ щыпсэухэрэм ямызаклоу, адгэм идунал хэшэгээх пстэуми, Ішкыбым щылехэри зэрэхэтхэу, аш!эх, гъэхъагъэу ялхэмкэ щытхъубэр къалэхъыгъэ. Къуикъо Шыхъамбый Адыгэ Республиком итхыль тедзаплэ ишащ, джыри еджаплэх чээсэвэхэнэхэр ригъэжъагъ. Иусэхэр зыдэг тхылъыбэ къыдэкыгъэ, ахэм ашыщэу «Хэшыпкыгъэ тхыгъэхэр» зыфиорэм пае Адыгэ Республиком и Къэралыгъо премие литературэм илъэсныкоклэ къыфагъэшшошагъ, мы илъэсем итхыгъэхэр джаш

ТИМЭФЭКИ ЗЭДЭГУЩЫГЭГҮХЭР

## Ямурадхэр дахэх

2017-рэ ильэсыр цыф цэрылохэм яшыгынгээ кызэрэхэнэжыщтым фэгъэхыгэу гүшүэгэу тафэхьуг. Политикэм, культурэм, нэмийкхэм яхылгэгээ джэуапхэр тшогъэшгэноных.



### Иорэдхэм тядэуущт

— Адыгэхэм ямэфэк мафэу юныгом и 20-м Налцык щыкугэйм сизэрэхэлжэхээр сцыгупшэжыщтэп, — кытиуагъ Кээрбэртэе-Бэлжарым, Кээрэззэ-Щэрджеэс, Адыгэим янароднэ артисткэ Сэкчурэ Ольгэ. — Мэфэким кюш республикахэм, 1998-м кыралыгхохем кыралыгхээ тильэпкэгэхээр щыслэгэгүйхээ. Адыгэхэр итэхуягъэхэу дунаим щэпсэухэм, зэлжыгынгээ амалхэр агъафедэхээ ягушуагъо зэдагоши. 2018-рэ ильэсм Мыекуапэ сицкэкошт, искуствэр зикласхэм орэд кыафэслюшт.

### Шүшлагъэм егъегушхо

— 2017-рэ ильэсм Мыекуапэ концертиту щысилагъ. Анахьэу сугу кынагъэр Адыгэим изаслуженэ артистэу Емыж Нурий фэгъэхыгээ шүшлэ пчыхээхахьем тиорэдьохэр чанэу зэрэхэлжэхээр ары. 2018-рэ ильэсм волонтерхэм, шүшлакохэм я Ильэс. Сыфай тапэки гукэгэу зыхэль юфтхъабзэхэм тишуагъе кыащыгэхэлонэу, — ело Адыгэим, Кээрбэртэе-Бэлжарым язаслуженэ артистэу Дээбэ Мыхамэт. — Емыж Нурий ипсауныгээ зыпкь иуцжынэу, иорэдхэм таригъэдэуунэу фэсэло.



### Ныбджэгъубэ щырил

Бжыхъэжьюхэм сицкынгэхьуг, ильэсм хууцьгуу Москвада спорт клубэу ЦСКА-м

куулыкхур щысэхьы, — игуулжисэхэм тащегъэгүүзээ, атлетикэ псынкимкэ СССР-м аэрэе чыгылдажэхэр пчагъэрэ кынагъээдээхыгэу Бардо Аскэр. — Тиреспублике сицэчыжэу сэпсэуми, ныбджэгъубэ щысил. Мэзаем Адыгэим сицкэлон симурад.

### Зэдьрагъаштэ

Адыгэ Республикахэм лъэпкни 100-м нахьыб щызэдэпсэу. Ахэр зэгурьохэу зэдьщыгынхэм фэшл общественнэ движениехэм юфыгыуабэ агъэцакэ.

— Щыгынгээм нэуасэ, ныбджэгъу тыщызэфэхьуг, — кыалуатэ Пынышцэко Рэмэзан, Александр Даниловым, Оник Нигоевым, Болэкко Аспланжэрий, Кыуижъ Кыэпльян. — Зэгурьохыгээ зэрэхэлжээ иштуагъэкэ 1998-м нахьышту хуунэу афэльялох.



СПОРТСМЕН, ТРЕНЕР АНАХЬ ДЭГҮХЭР

## Шүуимедальхэм ахэжъугъахъу, түжъугъэгушу

Адыгэ Республикахэм физкультурэмкэ ёкыи спортымкэ и Комитет 2017-рэ ильэсм спортсмен ёкыи итренер анахь дэгүхэр кынагъахыгэх. Аныбжхэм ялтыгъэу спортсменхэр купитлоу гошыгъэх.

### Зыныбжь икъугъэхэр

1. Алифиренко Александр — спорт щэрион
2. Ордэн Андзаур — дзюдо
3. Беданыкъо Заур — дзюдо
4. Борсэ Астемир — кикбоксинг
5. Бочков Родион — атлетикэ онтэгъу
6. Евтушенко Александр — күшхъэфчээ спорт

7. Ермолина Елена — атлетикэ псынким
8. Ошуркова Елизавета — күшхъэфчээ спорт
9. Сташуу Мамыр — күшхъэфчээ спорт
10. Хъаткъо Инал — каратэ

### Нахь ныбжыкъэхэр

1. Акопян Варткэз — самбо
2. Ахътао Дамир — каратэ

Ильэсм ёкыи шуфалохэр кытфэзьиагъэхэр ТЭУ Асплан. Адыгэ Республикахэм культурумкэ изаслуженэ юфыши.

3. Дзэсэжъ Асплан — атлетикэ онтэгъу
4. Клуб Амир — кикбоксинг
5. Кудрявцев Алексей — атлетикэ псынким
6. Кузнецова Светлана — күшхъэфчээ спорт
7. Мерэм Дамир — самбо
8. Пашто Алый — дзюдо
9. Тембот Ахъмэдхъан — шхъафит бэнак
10. Яковлева Валерия — спорт щэрион.

### Тренерхэр

1. Алифиренко Сергей
2. Беданыкъо Байзэт
3. Беданыкъо Рэмэзан
4. Бородавкин Владимир
5. Войнов Алексей
6. Казаков Роман
7. Сихъу Казбек
8. Суханов Сергей
9. Хъаткъо Ахъмэд
10. Хъакурынэ Дамир.

Адыгэ Республикахэм спортсмен анахь дэгүхэм дунаим, Европэм, Урысыем ядышье медальхэр зэнэкъохуухем кынагъахыгэх. Гъэзетдэжхэм ашгынэ шэгээхэн хууцьту тэлтийтэ Адыгэим спортсменхэу дунаим, Европэм кынагъахыгэх ашгынхэр республикахэм спортсмен анахь дэгүхэм кынагъахыгэх ахэфа-

гъэхэп. Дэгүхэм анахь дэгүхжэхэр арых зыцээ кыралыагъэхэр. Ашк кынагъахытэ Адыгэим спортсмен юфыгыуабэ зэрэшьицсэурээр. Зэлжээ иштээрэхээр тиэх, ау зэкэми ацээ кытфыагъэп.

Спортсменхэм, тренерхэм спортышхом гъэхжээ щашызэ Адыгэ Республикахэм щытхъур кынагъахырэм фэшл «тхъашь-уягъэпсэу» ятэложы.

Республикэм и Лышихъэу Күмпил Мурат, Правительствэм, Парламентым яштуагъэкэ тиспорт псэуальхэм хэхъоныгээ инхэр афэхъуягъэх. Физкультурамрэ спортымрэ апшагъэхэм япчагъэ нахьыбэ мэхъу, псануныгъэр агъэптийтэ.

Тиспортсменхэм, тренерхэм яштуагъэхэр спонсорхэм яштуагъэ мэхъэнэ ин етэти. Адыгэхэм эзэрлоу, узэктөтмэ — ульяш.

Республикэм спортсменхэм, тренерхэм ямедальхэм ахагъэхъоноу, нахьыбэрэ тагъэгушонэу афэтэло.



Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурий.

**Зэхэзыщагъэр ёкыи кынагъахыгэхэр:**  
Адыгэ Республикахэм лъэпкъю юфхэмкэ, Иэкыб кыралхэм ашыпсэурэ тильэпкэгъэхэм адярьиэ зэпхынагъэхэмкэ ёкыи кынагъахыгэхэр жыгъэм иамалхэмкэ и Комитет Адрессыр: ур. Крестянскэр, 236

**Редакциер зыдэшыиэр:**  
385000, кь. Мыекуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

**Телефонхэр:**  
приемнэр: 52-16-79, редактор шхъаIэм иапэр гуадзэр: 52-49-44, редактор гуадзэр-пшъэдэкыж зыхыэр секретарыр: 52-16-77.

**E-mail:**  
adygvoice@mail.ru

**Зыщаушыхытыгъэр:**  
Урысые Федерацием хэутын юфхэмкэ, телерадиокъетынхэмкэ ёкыи зэлжыгыи юфхэмкэ амалхэмкэ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпэ гъэлорышил, зэраушыхытыгъэр номерыр ПИ №ТУ23-00916

**Зыщаухытуыр**  
ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, кь. Мыекуапэ, ур. Пионерскэр, 268

**Зэкэмкыи пчагъэр**  
3250  
**Индексхэр**  
52161  
52162  
**Зак. 3042**

Хэутынхэм узшыгыи эхэнэу щыт уахтэр Сыхьатыр 18.00 Зыщыгыи эхэнэу щыт уахтэр Сыхьатыр 18.00

**Редактор шхъаIэр**  
**Дэрбэ Тимур**

Редактор шхъаIэм иапэр гуадзэр

**Мэшлээкъо Сайд**

Пшъэдэкыж зыхыэр секретарыр  
**ЖакIэмкыо Аминэт**